

داهبرد مدیریت مالی

دانشگاه الزهرا (س)
دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی
تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۸/۱۸
تاریخ تصویب: ۱۳۹۴/۱۱/۰۶

سال چهارم، شماره دوازدهم
بهار ۱۳۹۵
صفحه ۱۲۳-۱۳۹

بررسی رابطه بین بهبود نگهداشت وجه نقد و ارزیابی عملکرد ارزش افزوده

اقتصادی

سیده غزاله رازقی^۱، زهرا امیرحسینی^۲

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی اثر اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی بر سرمایه گذاری بیش از حد و کمتر از حد و در نهایت ارزش نگهداشت وجه نقد می‌باشد. بدین منظور با استفاده از مدل ارائه شده توسط پینکوویتز و ویلیامسون به بررسی تعداد ۱۲۷ شرکت در بازه زمانی سالهای ۸۵ تا ۹۲ پرداخته ایم. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی بوده و از نظر روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد و به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار Eviews استفاده شده است. نتایج نشان می‌دهد که با اجرای سیاست ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی سرمایه گذاری کمتر و بیشتر از حد در شرکت‌های بورس اوراق بهادار کاهش می‌یابد و از طرفی با اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، ارزش نگهداشت وجه نقد شرکت‌ها افزایش می‌یابد.

واژه‌های کلیدی: ارزش افزوده اقتصادی، ارزیابی عملکرد، ارزش نگهداشت وجه نقد، سرمایه گذاری بیش از حد، سرمایه گذاری کمتر از حد
طبقه‌بندی موضوعی: H25, G33, M41, G23

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری واحد علوم و تحقیقات شهر قدس، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Email: grazeghi@gmail.com

۲. استادیار گروه مدیریت، واحد شهر قدس، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

Email: z.amirhosseini@qodsiau.ac.ir

مقدمه

وجه نقد، نخستین و مهمترین عامل حیات هر بنگاه اقتصادی است. در واقع بنگاههایی می‌توانند به بقای خود ادامه دهند که بتوانند نیازهای نقدی خود را به موقع برآورده کنند. وجه نقد برای مدیریت و بهره برداری از یک شرکت دارای اهمیت است. علاوه بر این، در زمانی که پول نقد سرمایه گذاری می‌شود، ارزش یک شرکت بالا می‌رود. در مقایسه با انواع دیگر دارایی‌ها، پول نقد یک شکل از سود است و به راحتی می‌تواند در هزینه‌های پایین تبدیل به منافع شخصی شود. مدیرانی که بتوانند منافع شخصی خود را مهار کنند، به طور قابل توجهی ارزش دارایی‌های نقدی شرکت را افزایش می‌دهند. انتخاب یک هسته شاخص ارزیابی عملکرد، یک نکته کلیدی در عملکرد سیستم ارزیابی مدیر است. هنگامی که درآمد یک مدیر به صورت مثبت به عملکرد شرکت مرتبط باشد، سیستم اجرای ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی می‌تواند به عنوان یک شاخص ارزیابی عملکرد، مدیران را تشویق به تصمیم گیری‌های سرمایه گذاری بهتر برای افزایش ارزش شرکت نماید. علاوه بر این، هنگامی که ارزش افزوده اقتصادی شامل انگیزه جبران مدیران باشد، تصمیم‌های مالی با کسب منافع شخصی کاهش می‌یابد که در ارزش شرکت تاثیرگذار است. بنابراین در پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این پرسش می‌باشیم که آیا بین اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی و ارزش نگهداری وجود دارد؟

مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

پژوهش‌های انجام شده در زمینه نگهداری موجودی‌های نقدی توسط شرکت‌ها، انگیزه معاملات (وجود هزینه‌های معاملاتی) و انگیزه احتیاطی را بیشتر مورد تأکید قرار داده‌اند. نگهداری دارایی‌های نقدی، هزینه خاص خود را به همراه دارد. نگهداری زیاد وجه نقد توسط شرکت‌ها می‌تواند سبب شکل گیری تضاد نمایندگی بین مدیران و سهامداران شود. به عبارت دیگر، نگهداری وجه نقد بالا به هزینه فرصت برای شرکت می‌انجامد. از طرفی عدم نگهداری وجه نقد کافی برای شرکت‌های با محدودیت تامین مالی ممکن است باعث از دست رفتن فرصت‌های سرمایه گذاری آینده شود و از این رو بر عملکرد آتی و بازده شرکت‌ها تاثیر منفی داشته باشد. با این وجود، برخی دیگر از تئوری‌ها از مزایای نگهداری وجه نقد سخن می‌گویند و معتقدند که شرکت‌ها به علت استفاده از فرصت سرمایه گذاری احتمالی آینده، اقدام به نگهداری وجه نقد بالایی می‌کنند که در

این صورت با نادیده گرفتن تئوری تضاد نمایندگی، انتظار افزایش بازده و عملکرد آتی شرکت‌ها را دارند(شن و همکاران^۱، ۲۰۱۵، ۲۱۷).

بطور کلی وجود نقد از منابع مهم و حیاتی هر واحد اقتصادی است. ایجاد توازن میان وجه نقد موجود و نیازهای نقدی، یکی از مهمترین عوامل سلامت اقتصادی واحدهای تجاری و تداوم فعالیت آنهاست. در بسیاری از تصمیم‌های مالی، الگوهای ارزش‌گذاری اوراق بهادر، روش‌های ارزیابی طرح‌های سرمایه‌ای و غیره، جریان‌های نقدی نقش محوری دارد(فتحی و رحیم پور، ۱۳۹۴، ۶۱).

علاوه بر این، در جهان امروز افزایش ثروت سهامداران و ایجاد ارزش برای آنان از اهداف اصلی مدیران شرکت‌ها به شمار می‌رود. سهامداران مالکان اصلی واحد تجاری بوده و پیوسته به دنبال حداکثر کردن ثروت خویش هستند و این افزایش ثروت تنها در نتیجه عملکرد مطلوب واحد تجاری حاصل خواهد شد. به همین دلیل آن‌ها همیشه نسبت به موضوع ارزیابی عملکرد واحد تجاری اهمیت خاصی قابل می‌شوند.

برای ارزیابی عملکرد واحد تجاری تا کنون معیارهای مختلفی داده شده است که یکی از جدیدترین این معیارها، ارزش افزوده اقتصادی (EVA) می‌باشد. این معیار به عنوان مهمترین معیار ارزیابی عملکرد توسط استون استوارت در سال ۱۹۹۱ معرفی شد و به این دلیل مورد توجه قرار گرفت که در راستای منطبق کردن اهداف مدیران، سهامداران و ذینفعان، معیاری کارآمد‌تر نسبت به معیارهای سنتی بوده است(استون استوارت، ۱۹۹۱)^۲.

ارزش افزوده اقتصادی برابر با سود پس از کسر تمام هزینه‌ها از جمله هزینه سرمایه است. پژوهش‌های زیادی در مورد نگهداری وجه نقد انجام گرفته است.

مان و جان (۲۰۱۵)^۳ به بررسی رابطه بین سرمایه در گرددش، نگهداری وجه نقد و سود آوری پرداختند. در این پژوهش اثر سطح وجه نقد نگهداری شده بر رابطه بین سرمایه در گرددش و سود آوری آزمایش شده است و نتایج روابط پویا بین سرمایه در گرددش، وجه نقد و سود آوری بنگاه را نشان می‌دهد. شن و همکاران (۲۰۱۵) به بررسی رابطه ارزیابی عملکرد، ارزش افزوده اقتصادی و افزایش ارزش نگهداری وجه نقد پرداخته و به این نتیجه رسیدند که شرکت‌های دارای عملکرد بهتر، ارزش وجه نقد بیشتری نیز دارند. همچنین ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی کارایی شرکت را افزایش می‌دهد.

1. Shen and et al.

2. Stewart

3. Mun and Jan

آکیلدریم و گونی^۱(۲۰۱۴) در پژوهشی با عنوان نگهداشت وجه نقد و بحران مالی به بررسی شواهدی از بازارهای در حال توسعه و توسعه یافته بین سالهای ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۱ پرداخته و دریافتهدند که نگهداشت وجه نقد در کشورهای در حال توسعه افزایش یافته است.

وانگ و همکاران^۲(۲۰۱۳) به بررسی اثر تورم و چرخه عملیاتی بر نگهداشت وجه نقد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس چین پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که بین تورم و چرخه عملیاتی با نگهداشت وجه نقد، رابطه منفی و معناداری وجود دارد.

النجار^۳(۲۰۱۳) به بررسی عوامل نگهداشت وجه نقد در برخی از بازارهای نوظهور پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که براساس برخی شواهد، ساختار سرمایه و سیاست تقسیم سود بر نگهداشت وجه نقد اثر دارد. همچنین شرکت‌های فعال در کشورها با سهمداران کم بیشتر به حفظ نگهداشت وجه نقد روی می‌آورند.

باو و همکاران^۴(۲۰۱۲) در پژوهشی رابطه بین اثر جریانهای نقدی مثبت یا منفی بر سطح نگهداشت وجه نقد شرکت‌ها را بررسی کردند. نتایج پژوهش نشان داد واحد تجاری در وضعیتی که جریانهای نقدی مثبت (منفی) دارد، تمایل کمتر (بیشتر) به نگهداری وجه نقد خواهد داشت.

فتحی و رحیم پور(۱۳۹۴) در پژوهش خود به بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی و سطح نگهداشت وجه نقد ۹۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران طی بازه زمانی ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۱ پرداخته و به این نتیجه دست یافتند که متغیر حاکمیت شرکتی بر سطح نگهداشت وجه نقد تاثیر مثبت دارد.

عظیمی و صباح^۵(۱۳۹۳) ارتباط ارزشی نگهداشت وجه در ۱۱۸ شرکت بورس اوراق بهادر را مورد بررسی قرار دادند. نتایج پژوهش نشان داد که نگهداشت وجه نقد اضافی ارتباط منفی با ارزش شرکت دارد. یزدانی^۶(۱۳۹۲) رابطه بین ارزش افزوده اقتصادی و چرخه تبدیل وجه نقد را مورد بررسی قرارداد. نتایج پژوهش، وجود یک رابطه منفی معنادار بین ارزش افزوده اقتصادی و چرخه تبدیل وجه نقد را نشان می‌دهد.

فروغی و فرزادی،^۷(۱۳۹۳) در پژوهش خود به بررسی تاثیر تغییرات جریانهای نقدی بر سطح نگهداشت وجه نقد با درنظر گرفتن محدودیت تامین مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران پرداخته و دریافتند که بین نوع جریانهای نقدی و سطح نگهداشت وجه نقد رابطه منفی وجود دارد و شرکت‌های دارای محدودیت تامین مالی بدون در نظر گرفتن نوع جریانهای نقدی، تمایل بیشتری به نگهداشت وجه نقد دارند.

1. Akyildirim, Ethem Guney,
2. Wang et al
3. Al-Najjar
4. Bao et al

حساس یگانه و همکاران (۱۳۹۰) به بررسی عوامل موثر بر سطح نگهداشت وجه نقد طی یک دوره ده ساله از ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۸ در ۱۲۹ شرکت از بورس اوراق بهادار تهران پرداخته و به این نتیجه دست یافتد که متغیرهای متعددی همچون بحران مالی، فرصت‌های رشد، اندازه شرکت، ساختار سرمایه‌گذاری، ارتباط با موسسه‌های مالی، هزینه فرصت سرمایه‌گذاری شده در دارایی‌های نقدی، اهرم شرکت، سایر دارایی‌های نقدی، ظرفیت تولید جریان‌های نقدی، درصد تقسیم سود، نسبت سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت، تعداد سال‌هایی که شرکت به عملیات خود ادامه داده است، عضویت در گروه تجاری و کیفیت اقلام تعهدی. ۸۶ درصد از تغییرات وجه نقد را توضیح می‌دهد.

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اصلی نخست: بین اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی و میزان سرمایه‌گذاری ارتباط معنادار وجود دارد.

فرضیه فرعی نخست: اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، سرمایه‌گذاری بیش از حد را کاهش می‌دهد.

فرضیه فرعی دوم: اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، سرمایه‌گذاری کمتر از حد را کاهش می‌دهد.

فرضیه اصلی دوم: با پیروی از اجرای ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی، ارزش نگهداشت وجه نقد افزایش می‌یابد.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی است. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است و از جمله پژوهش‌های استقرایی می‌باشد. علاوه بر این، از آنجا که در این پژوهش از داده‌های گذشته نگر استفاده شده است، از جمله پژوهش‌های پس رویدادی می‌باشد. گردآوری ادبیات موضوع و پیشینه پژوهش با مراجعه به کتب، مقالات و اینترنت صورت گرفت و برای جمع آوری داده‌های پژوهش از نرم افزار ره آورد نوین و سایت بورس اوراق بهادار تهران استفاده شده است. بنابراین اطلاعات داده‌ها دارای اعتبار می‌باشد. جامعه آماری در بازه زمانی ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۲ بوده که از این میان شرکت‌های با سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند که طی دوره مورد پژوهش تغییر سال مالی نداشته و جزو موسسه‌های مالی نباشند، به عنوان نمونه در نظر گرفته شد. در نتیجه با توجه به روش نمونه‌گیری، حذف سیستماتیک مورد بررسی قرار گرفت و برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم افزار Eviews استفاده شد.

در این پژوهش ابتدا به بررسی سیاست اجرایی ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی و تاثیر آن بر بازده شرکت می‌پردازیم. این کار با مقایسه میزان بازده غیر عادی، بازده حقوق صاحبان سهام، نرخ بازده دارایی و فرصت سرمایه‌گذاری قبل و بعد از اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی (قبل و بعد از سال ۸۷) انجام می‌شود. سپس با مدل رگرسیونی و طراحی متغیر داده شده توسط پینکوویتر و ویلیامسون^۱ در سال ۲۰۰۷ به آزمون فرضیه اصلی نخست می‌پردازیم: برای این منظور از مدل‌های ۱ و ۲ استفاده می‌کنیم (شن و همکاران، ۲۰۱۵، ۲۳۱).

(۱) مدل

$$\text{Overinvest} = \alpha_1 + \beta_1 \text{central} + \beta_2 \text{imp} + \beta_3 \text{imp}^* \text{central} + \beta_4 \text{cf} + \beta_5 \text{dcf}_t + \beta_6 \text{dcf}_{t+1} + \beta_7 \text{dna}_t + \beta_8 \text{dna}_{t+1} + \beta_9 \text{capex} + \beta_{10} \text{dcapex}_t + \beta_{11} \text{dcapex}_{t+1} + \beta_{12} \text{GI} + \beta_{13} \text{dGI}_t + \beta_{14} \text{dGI}_{t+1} + \beta_{15} \text{dV}_{t+1} + \text{Ind} + \text{Year} + \varepsilon$$

(۲) مدل

$$\text{Underinvest} = \alpha_1 + \beta_1 \text{central} + \beta_2 \text{imp} + \beta_3 \text{imp}^* \text{central} + \beta_4 \text{cf} + \beta_5 \text{dcf}_t + \beta_6 \text{dcf}_{t+1} + \beta_7 \text{dna}_t + \beta_8 \text{dna}_{t+1} + \beta_9 \text{capex} + \beta_{10} \text{dcapex}_t + \beta_{11} \text{dcapex}_{t+1} + \beta_{12} \text{GI} + \beta_{13} \text{dGI}_t + \beta_{14} \text{dGI}_{t+1} + \beta_{15} \text{dV}_{t+1} + \text{Ind} + \text{Year} + \varepsilon$$

برای آزمون فرضیه اصلی دوم از مدل ۳ استفاده شده است.

(۳) مدل

$$V = \alpha_1 + \beta_1 \text{cash} + \beta_2 \text{imp} + \beta_3 \text{central} + \beta_4 \text{imp}^* \text{cash} + \beta_5 \text{central}^* \text{cash} + \beta_6 \text{imp}^* \text{central} + \beta_7 \text{imp}^* \text{cash}^* \text{central} + \beta_8 \text{cf} + \beta_9 \text{dcf}_t + \beta_{10} \text{dcf}_{t+1} + \beta_{11} \text{dna}_t + \beta_{12} \text{dna}_{t+1} + \beta_{13} \text{capex} + \beta_{14} \text{dcapex}_t + \beta_{15} \text{dcapex}_{t+1} + \beta_{16} \text{GI} + \beta_{17} \text{dGI}_t + \beta_{18} \text{dGI}_{t+1} + \beta_{19} \text{dV}_{t+1} + \text{Ind} + \text{Year} + \varepsilon$$

با توجه به مدل‌های ۱، ۲ و ۳، متغیرهای پژوهش عبارتند از:

متغیرهای وابسته:

- ارزش تکهداشت وجه تقد (ارزش بازار شرکت): ارزش نگهدارش وجه تقد که به وسیله ارزش بازار مورد

بررسی قرار گرفته است، با توجه به ساختار تقسیم سهام مشکل از ارزش بازار سهام در گردش،

ارزش سهام غیر قابل معامله و ارزش بدھی شرکت است (شن و همکاران، ۲۰۱۵)

سرمایه گذاری بیش از حد و کمتر از حد: فرصت سرمایه گذاری بیشتر برای انباشت بیشتر وجه نقد تقاضا ایجاد می‌کند. زیرا کمبود وجه نقد سبب خواهد شد که شرکت فرصتهای سود آور خود را از دست بدهد مگر این که به تامین مالی پرهزینه خارجی دست یابد(گارسیا و سولانو ۲۰۰۹).

در حالت کلی سرمایه گذاری بیش از حد به وسیله مدل ریچاردسون^۱ در سال ۲۰۰۶ محاسبه می‌شود. در مدل زیر یک نشانه مثبت از وجود سرمایه گذاری اضافی می‌باشد و در غیر این صورت (نشانه منفی) علامت وجود سرمایه گذاری کمتر از حد است(شن و همکاران، ۲۰۱۵)

$$NI_t = \alpha_1 + \beta_1 Growth + \beta_2 Cf_{t-1} + \beta_3 \Delta Debt + \beta_4 \Delta Equity + \beta_5 Lev + \beta_6 Ar + \sum Ind + \sum Year + \epsilon$$

NI = سرمایه گذاری جدید که در حالت کلی برابر است با سرمایه گذاری کل منهای ارزش سرمایه گذاری.

$Growth$ = ارزش Q توابع در دوره قبل

Cf_{t-1} = جریان نقدی حاصل از فعالیتهای عملیاتی تقسیم بر کل دارایی در سال $t-1$

$\Delta debt$ = بدهی جدید که معادل است با (وام جدید + اوراق قرضه جدید در دوره جاری) تقسیم بر کل دارایی دوره قبل

$\Delta Equity$ = سرمایه جدید در دوره جاری تقسیم بر کل دارایی دوره قبل

Lev = دارایی ها منهای نرخ بدهی ها در دوره قبل

Ar = بازگشت بیش از حد در ارزش ویژه که معادل عملکرد قبلی منهای عملکرد فعلی می‌باشد

Ind = صنعت مورد بررسی

$Year$ = سال مورد بررسی

متغیرهای مستقل:

- شاخص کل بورس اوراق بهادار: شاخص کل که به آن شاخص قیمت و بازده نقدی هم می‌گویند، بیانگر سطح عمومی قیمت و سود سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس است. به بیان ساده‌تر، تغییرات شاخص کل در واقع بیانگر میانگین بازدهی سرمایه گذاران در بورس است.

1. Garcia and Solano

2. Richardson

- سطح گردش وجه نقد: برابر است با پول نقد و دارایی‌های جاری (فالکندر و وانگ^۱ ۲۰۰۶) معادل پول نقد و معادل وجه نقد تقسیم بر کل دارایی در پایان سال ^۲
- اجرای سیاست ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی: یک متغیر ساختگی است که وقتی سال مورد بررسی قبل از سال ۱۳۸۷ (سال تصویب اجرای قانون ارزش افزوده اقتصادی در ایران) باشد، عدد صفر و در صورتی که بعد از سال ۱۳۸۷ باشد، عدد ۱ را دریافت می‌کند(شن و همکاران، ۲۰۱۵).

متغیر کنترلی: در این پژوهش، صنعت، سال، جریان نقدی حاصل از فعالیتهای عملیاتی، خالص دارایی‌ها، هزینه‌های سرمایه‌ای، سود سهام و بهره برداختی به عنوان متغیرهای کنترلی در نظر گرفته شده‌اند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها

- ۱- بورسی فروض مدل رگرسیون خطی: مجموعه‌ای از فروض، تحت عنوان فروض کلاسیک وجود دارد که ابتدا بایستی به آزمون این فرضیه‌ها پرداخت.
- ۲- آزمون همسانی واریانس باقیمانده‌ها (خطاهای): فرض همسانی واریانس باقیمانده‌ها از طریق آزمون بروش-پاگان- گودفری^۲ مورد بررسی قرار گرفت که نتایج در مدل نخست نشان می‌دهد که فرضیه صفر مبنی بر وجود همسانی واریانس در هر سه مدل پژوهش رد می‌شود. بنابراین، به منظور رفع ناهمسانی واریانس از رگرسیون حداقل مربعات تعییم یافته (GLS) استفاده می‌کیم.
- ۳- عدم وجود خود همبستگی جزء خطای برای بررسی استقلال باقیمانده‌ها از آزمون خود همبستگی سریالی بروش- گادفری استفاده شده است. نتایج حاصل از آزمون در جدول ۱ نشان می‌دهد با توجه به اینکه در سطح اطمینان ۹۵٪ مقدار احتمال برای مدل‌های دوم و سوم زیر ۵٪ می‌باشد، نمی‌توان فرضیه صفر را تأیید کرد. بنابراین می‌توان گفت که بین جملات باقیمانده مدل‌های دوم و سوم خود همبستگی وجود ندارد. در نتیجه به منظور رفع خود همبستگی مدل‌های دوم و سوم از تکنیک تأخیر (وقفه) زمانی مرتبه نخست (AR(1)) استفاده می‌شود. در مدل نخست نیز با توجه به اینکه در سطح اطمینان ۹۵٪ مقدار احتمال بالای ۵٪ می‌باشد، می‌توان فرض صفر را تأیید کرد. به عبارت دیگر، فرض عدم وجود خود همبستگی جزء خطای در مدل نخست پژوهش برقرار است.

1. Falkender & Wang
2. Breusch- Pagan- Godfrey

۴- عدم وجود هم خطی بین جملات توضیحی: در این پژوهش برای بررسی عدم وجود هم خطی از معیار عامل تورم واریانس (VIF)^۱ استفاده شد. شاخص تورم واریانس کمتر از ۱۰، نشان دهنده عدم وجود هم خطی می‌باشد. نتایج حاصل از این آزمون (جدول ۱) نشان می‌دهد که در هر سه مدل پژوهش، میزان تورم واریانس متغیرهای مستقل و کنترلی در حد مجاز خود قرار داشته و از این بابت مشکلی وجود ندارد.

جدول ۱- فروض مدل رگرسیون خطی

نرمال بودن جمله خطای		عدم وجود هم خطی بین جملات توضیحی	عدم وجود خود همبستگی جزء خطای		آزمون همسانی واریانس باقیمانده‌ها		مدل / فروض رگرسیون خطی
F آماره	احتمال	عامل تورم واریانس	F آماره	احتمال	آماره F	احتمال	
۲۱۶/۵۹۴	۰/۰۰۰	کمتر از ۲	۲/۱۲۸	۰/۱۱۹	۰/۱۱۹	۰/۰۱۳۷	مدل نخست
۲۴/۰۶۹۳	۰/۰۰۰	کمتر از ۴	۳۷/۹۸۸	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۱۴	مدل دوم
۱۲/۰۳۱	۰/۰۰۲	کمتر از ۲	۲۳/۶۸۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰۰	مدل سوم

۵- نرمال بودن جمله خطای: به منظور آزمون نرمال بودن جمله خطای از آماره آزمون جارکوبرا^۲ استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده، فرضیه صفر مبنی بر نرمال بودن جمله خطای در هر سه مدل پژوهش رد می‌شود. زمانی که نمونه به اندازه کافی بزرگ باشد، انحراف از فرض نرمال بودن به طور معمول بی‌اهمیت و پیامدهای آن ناچیز است. در شرایط مذکور، با توجه به قضیه حد مرکزی می‌توان دریافت که حتی اگر باقیمانده‌ها نرمال نباشند، آماره‌های آزمون به طور مجانبی از توزیع نرمال پیروی می‌کنند، بدون تورش هستند و از کارآیی برخوردارند. با توجه به این مطالب می‌توان فرض نرمال بودن جمله خطای را نادیده گرفت.

۶- بررسی مانایی متغیرهای پژوهش: بر اساس آزمون لوین، لین و چو^۳ (جدول ۲) چون مقدار احتمال همه متغیرها کمتر از ۵٪ بوده است، همه متغیرهای مستقل، وابسته و کنترلی دوره پژوهش

1. Variance Inflation Factor (VIF)

2. Jarque-Bera

3. Levin, Lin & Chu.

در سطح پایا بوده‌اند. پایابی بدین معنی است که میانگین و واریانس متغیرهای پژوهش در طول زمان و کوواریانس متغیرها بین سال‌های مختلف ثابت بوده است.

جدول ۲- بررسی مانایی متغیرهای پژوهش

نتایج	لوین، لین و چو		نماد	متغیرها
	احتمال	آماره		
مانا	۰/۰۰۰۰	-۹۳/۹۳۷	Overinvest	سرمایه‌گذاری بیش از حد
مانا	۰/۰۰۰۰	-۳۳/۸۲۸	Underinvest	سرمایه‌گذاری کمتر از حد
مانا	۰/۰۰۰۰	-۴/۳۷۱	V	ارزش بازار شرکت
مانا	۰/۰۰۰۰	-۱۵/۸۳۶	Cash	سطح نگهداری وجه نقد
مانا	۰/۰۰۰۰	-۸۰/۹۴۷	Central	شاخص کل بورس اوراق بهادار
مانا	۰/۰۰۰۰	-۱۱/۱۴۰	Imp	اجرای قانون ارزش افزوده اقتصادی
مانا	۰/۰۰۰۰	-۴۲۲/۲۶۱	Cf	جريان نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی
مانا	۰/۰۰۰۰	-۳۹/۷۷۲	dcft	تغییر در جريان نقد عملیاتی سال جاری
مانا	۰/۰۰۰۰	۲۶۳/۹۵۲	dcft+1	تغییر در جريان نقد عملیاتی سال آتی
مانا	۰/۰۰۰۰	-۲۳/۱۹۷	dna _t	تغییر در خالص دارایی‌های سال جاری
مانا	۰/۰۰۰۰	-۲۱/۸۵۸	dna _{t+1}	تغییر در خالص دارایی‌های سال آتی
مانا	۰/۰۰۰۰	-۲۷/۷۹۱	Capex	مخارج سرمایه‌ای سال جاری
مانا	۰/۰۰۰۰	-۱۴۷/۸۲۰	dcapex _t	تغییر در مخارج سرمایه‌ای سال جاری
مانا	۰/۰۰۰۰	-۵۰/۷۱۷	dcapex _{t+1}	تغییر در مخارج سرمایه‌ای سال آتی
مانا	۰/۰۰۰۰	-۱۶/۰۳۵	GI	سود سهام و بهره پرداختی
مانا	۰/۰۰۰۰	۱۹/۰۰۹	dGI _t	تغییر در سود سهام و بهره پرداختی سال جاری
مانا	۰/۰۰۰۰	-۱۵/۶۹۴	dGI _{t+1}	تغییر در سود سهام و بهره پرداختی سال آتی
مانا	۰/۰۰۰۰	-۴۱/۳۷۱	dV _{t+1}	تغییر در ارزش بازار شرکت

۷- آزمون F لیمر و آزمون هاسمن: قبل از تخمین مدل‌ها لازم است که روش تخمین (تلفیقی یا تابلویی) مشخص شود. برای این منظور از آزمون چاو استفاده شده است. طبق جدول ۳، احتمال F لیمر تمام مدل‌های پژوهش کمتر از ۵٪ می‌باشد. بنابراین برای تخمین تمام مدل‌ها از روش تابلویی استفاده می‌شود. با توجه به اینکه نتایج آزمون هاسمن برای هر سه مدل کمتر از ۵٪ می‌باشد، در هر سه مدل از روش اثربنای ثابت به منظور تخمین مدل استفاده شده است.

جدول ۳- آزمون چاو و هاسمن

نتیجه	احتمال	آماره	آزمون	مدل
روش تابلویی	۰/۰۰۰۰	۴/۹۷۹۹	چاو	مدل نخست
اثرات ثابت	۰/۰۰۰۴	۲۳/۶۴۲۲	هاسمن	
روش تابلویی	۰/۰۰۰۰	۷/۵۷۷۷	چاو	مدل دوم
اثرات ثابت	۰/۰۲۱۶	۱۴/۸۳۷۵	هاسمن	
روش تابلویی	۰/۰۰۰۰	۲/۲۷۰۹	چاو	مدل سوم
اثرات ثابت	۰/۰۰۰۰	۲۸/۹۰۶۵	هاسمن	

فرضیه فرعی نخست: اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، سرمایه‌گذاری بیش از حد را کاهش می‌دهد. به منظور آزمون این فرضیه از نتایج تخمین مدل داده شده در جدول ۴ بهره گرفته شده است. مقدار احتمال آماره F برابر ۰/۰۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود. مقدار آماره دورین واتسون ۰/۰۱ می‌باشد که نشان دهنده عدم وجود خود همبستگی است. همچنین ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد که ۰/۱۹۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل و کنترلی مدل توضیح داده می‌شود. در حالت کلی، نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی (imp)، ۰/۱۸۳۸-۰ بوده که نشان دهنده تأثیر منفی اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی بر سرمایه‌گذاری بیش از حد می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، فرضیه فرعی نخست پژوهش تأیید می‌شود. یعنی سیاست ارزش افزوده اقتصادی بر سرمایه‌گذاری بیش از حد در شرکت‌های بورس اوراق بهادار تأثیر منفی دارد. به عبارت دیگر، با اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، سرمایه‌گذاری بیش از حد در شرکت‌های پذیرفه شده بورس اوراق بهادار تهران کاهش می‌یابد.

جدول ۴- نتایج تخمین مدل نخست پژوهش

$Overinvest = \alpha_1 + \beta_1 central + \beta_2 imp + \beta_3 imp * central + \beta_4 cf + \beta_5 dcf_t + \beta_6 dcf_{t+1} + \beta_7 dna_t + \beta_8 dna_{t+1} + \beta_9 capex + \beta_{10} dcapex_t + \beta_{11} dcapex_{t+1} + \beta_{12} GI + \beta_{13} dGI_t + \beta_{14} dGI_{t+1} + \beta_{15} dV_{t+1} + \varepsilon$					
احتمال	t	آماره	خطای استاندارد	ضریب برآورده	متغیر
۰/۶۶۰۴	-۰/۴۳۹۵	۰/۰۱۱۲۱۳	-۰/۰۰۴۹۷		C
۰/۰۰۱۵	۲/۲۶۷۹	۰/۰۰۰۰۱۸	۰/۰۰۰۱۲		Central
۰/۰۰۸۷	-۲/۷۶۰۹۴	۰/۰۰۱۴۳	-۰/۰۰۱۸۳۸		Imp
۰/۰۰۰۸	-۳/۷۲۶۱۴	۰/۰۰۰۰۲	-۰/۰۰۱۳		imp*Central
۰/۰۰۰۰	۴/۲۵۴۳۳	۰/۰۰۰۷۵	۰/۰۰۱۴۶		Cf
۰/۱۱۴۲	-۱/۵۸۱۶۵	۰/۰۰۱۱۸	-۰/۰۰۱۸۷		dcft
۰/۹۴۶۸	-۰/۰۶۷۰	۰/۰۰۶۲۹	-۰/۰۰۰۴۲۰		dcft+1
۰/۹۲۳۶	-۰/۰۰۹۰۹۱	۰/۰۱۶۸۰	۰/۰۰۰۱۶۱		dna_t
۰/۰۶۰۲	۱/۸۸۲۴۰	۰/۰۰۱۴۷	۰/۰۰۲۷۸۴		dna_{t+1}
۰/۰۰۰۰	۵۰/۴۶۳۰	۰/۰۱۸۳۳	۰/۹۵۱۲		Capex
۰/۰۹۹۴	-۱/۶۴۹۷۸	۰/۰۱۲۹۲	-۰/۰۰۲۱۳۱		dcapext
۰/۳۶۷۱	-۰/۰۹۰۲۵۳	۰/۰۱۰۹۸	-۰/۰۰۰۹۹		dcapext+1
۰/۰۰۰۰	۷/۷۸۷۳۰۱	۰/۰۲۶۷۷	۰/۱۸۲۴۳		GI
۰/۰۰۰۰	-۷/۳۲۹۶	۰/۰۲۰۰۹	-۰/۱۸۳۹۵		dGI_t
۰/۱۰۵۱	-۱/۴۲۳۰۳	۰/۰۱۷۸۰۶	۰/۰۲۵۲۳		dGI_{t+1}
۰/۶۶۷۸	۰/۴۲۹۳۷	۰/۰۰۱۰۸۲	۰/۰۰۰۴۶		dV_{t+1}
	۰/۹۱				ضریب تعیین
	۰/۸۹				ضریب تعیین تعديل شده
	۲/۰۱				دوربین-واتسون
	۵۱/۸۶۴۹				آماره F
	۰/۰۰۰۰				احتمال (آماره F)

فرضیه فرعی دوم: اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، سرمایه گذاری کمتر از حد را کاهش می‌دهد. به منظور آزمون این فرضیه از نتایج تخمین مدل داده شده در جدول ۵ بهره گرفته شده است. مقدار احتمال آماره F برابر $F = 0/0000$ بوده و چون این مقدار کمتر از $0/05$ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود. مقدار آماره دوربین واتسون $2/11$ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعديل شده نشان می‌دهد که به طور تقریبی ۷۹ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل و کنترلی مدل توضیح داده می‌شود. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر اجرای سیاست ارزش

افزوده اقتصادی (imp)، -0.03246 بوده که نشان دهنده تأثیر منفی اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی بر سرمایه گذاری کمتر از حد می باشد و با توجه به آماره t ضریب متغیر اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، فرضیه فرعی دوم پژوهش تأیید می شود. یعنی سیاست ارزش افزوده اقتصادی بر سرمایه گذاری کمتر از حد در شرکت های بورس اوراق بهادر تأثیر منفی دارد. به عبارت دیگر، با اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، سرمایه گذاری کمتر از حد در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادر تهران کاهش می یابد.

جدول ۵: نتایج تخمین مدل دوم پژوهش

Underinvest = $\alpha_1 + \beta_1\text{central} + \beta_2\text{imp} + \beta_3\text{imp}^*\text{central} + \beta_4\text{cf} + \beta_5\text{dcft} + \beta_6\text{dcft}_{t+1} + \beta_7\text{dnat} + \beta_8\text{dnat}_{t+1} + \beta_9\text{capex} + \beta_{10}\text{dcapex}_t + \beta_{11}\text{dcapex}_{t+1} + \beta_{12}\text{GI} + \beta_{13}\text{dGI}_t + \beta_{14}\text{dGI}_{t+1} + \beta_{15}\text{dVt}_{t+1} + \varepsilon$				
احتمال	t	آماره	خطای استاندارد	ضریب برآورده
•/••••	9/56260	•/•••9667	•/•••924	C
•/••••	-15/7378	•/••••15	•/•••24	Central
•/••••	-17/7994	•/•••1834	-•/•••2246	Imp
•/••••	19/4291	•/••••13	•/•••25	imp*Central
•/71127	•/50750	•/•••4140	•/•••209	Cf
•/••••	7/0846	•/••••29	•/•••179	dcft
•/1794	-1/3442	•/•••3475	-•/•••467	dcft+1
•/••••	-7/•7937	•/•••1072	-•/•••0757	dnat
•/•••47	2/83738	•/•••1108	-•/•••328	dnat+1
•/••••	30/8102	•/•••9637	•/29796	Capex
•/••••	-17/3017	•/•••22923	-•/39760	dcapext
•/0899	•/0539210	•/•••5352	•/•••288	dcapext+1
•/••••1	-4/•1929	•/•••23002	-•/•9245	GI
•/3278	•/97925	•/•••22262	•/•••2180	dGI
•/1909	-1/3•949	•/•••14013	-•/•••1835	dGI+1
•/••••8	3/38480	•/•••576	•/•••1951	dVt+1
•/83				ضریب تعیین
•/79				ضریب تعیین تعديل شده
2/11				دوربین سواتسون
21/•04001				آماره F
•/••••				احتمال (آماره F)

جدول ۶- نتایج تخمین مدل سوم پژوهش

$V = \alpha_1 + \beta_1 \text{cash} + \beta_2 \text{imp} + \beta_3 \text{central} + \beta_4 \text{imp}^* \text{cash} + \beta_5 \text{imp}^* \text{central} + \beta_6 \text{imp}^* \text{cash}^* \text{central} + \beta_7 \text{cf} + \beta_8 \text{dcft} + \beta_9 \text{dcft+1} + \beta_{10} \text{dnat} + \beta_{11} \text{dnat+1} + \beta_{12} \text{capex} + \beta_{13} \text{dcapex}_t + \beta_{14} \text{dcapex}_{t+1} + \beta_{15} \text{GI} + \beta_{16} \text{dGI}_t + \beta_{17} \text{dGI}_{t+1} + \beta_{18} \text{dV}_{t+1} + \varepsilon$				
احتمال	آماره t	خطای استاندارد	ضریب برآورده	متغیر
۰/۰۰۰۰	۲۷/۲۳۷۹	۰/۰۴۰۷۲	۱/۱۰۹۲۹	C
۰/۰۰۰۰	۵/۴۹۴۵۸	۰/۰۸۷۵۸	۰/۴۸۱۲۳	Cash
۰/۰۰۶۷	۲/۷۷۶۵۸	۰/۰۰۷۰۷	۰/۰۳۶۵۵	Imp
۰/۰۲۹۵	۲/۰۸۸۵۴	۰/۰۰۰۰۴	۰/۰۰۰۳۶	Central
۰/۰۰۱۷	۳/۰۳۹۲۶	۰/۰۰۲۷۲	۰/۰۰۹۳۷	imp*Cash
۰/۰۱۸۵	۲/۱۹۵۱۸	۰/۰۰۰۱۸	۰/۰۰۰۴۶	imp*Central
۰/۰۰۹۰	۲/۲۵۹۰	۰/۰۰۰۱۱	۰/۰۰۰۳۳۶	imp*Cash*Central
۰/۰۰۰۰	۷/۷۷۱۷۷	۰/۰۱۳۲۸	۰/۰۸۹۲۵	Cf
۰/۶۱۷۹	۰/۴۹۹۱۳	۰/۰۱۴۰	۰/۰۰۰۷۳	dcft
۰/۰۰۰۰	۷/۱۰۳۵۰	۰/۰۱۲۶۱	۰/۰۹۰۱۹	dcft+1
۰/۶۱۲۲	۰/۰۵۰۷۰۸	۰/۰۱۰۹۲	۰/۰۰۸۰۷	dna _t
۰/۳۶۵۷	-۰/۹۰۵۲۰۰	۰/۰۱۶۹۳	-۰/۰۱۰۳۳	dna _{t+1}
۰/۰۱۰۳	۲/۰۵۷۴۷۳	۰/۰۲۶۱	۰/۰۶۷۱۴	Capex
۰/۰۰۰۰	۹/۲۰۶۱۳	۰/۳۴۷۵۵	-۳/۱۹۹۶۱	dcapex _t
۰/۰۰۰۰	۸/۶۱۶۹۰	۰/۰۱۶۶۷	۰/۱۴۳۷۱	dcapex _{t+1}
۰/۰۰۰۳	۳/۶۰۰۷۰	۰/۳۱۲۷۲	۱/۱۲۶۰۴	GI
۰/۰۰۰۲	-۳/۷۷۶۲۶۲	۰/۱۳۰۹۲	-۰/۴۹۲۶۲	dGI _t
۰/۰۰۰۰	۷/۴۷۷۲۸۰	۰/۱۰۷۱۰	۰/۶۹۳۲۶	dGI _{t+1}
۰/۰۰۰۰	۱۲/۳۱۵۴	۰/۰۳۹۶۶	۰/۵۲۸۱۴	dV _{t+1}
ضریب تعیین ۰/۹۳				
ضریب تعیین تعديل شده ۰/۹۱				
دوربین-واتسون ۱/۷۳				
آماره F ۵۴/۰۸۸۱				
احتمال آماره (F) ۰/۰۰۰۰				

فرضیه اصلی دوم: با پیروی از اجرای ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی، ارزش نگهداشت وجه نقد افزایش می‌یابد. نتایج تخمین مدل‌های داده شده در جدول ۶ نشان می‌دهد که مقدار احتمال آماره F برابر ۰/۰۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود. مقدار آماره دوربین

واتسون ۱۸۳ می‌باشد که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین نشان می‌دهد، به طور تقریبی ۹۱٪ تغیرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل و کنترلی مدل توضیح داده می‌شود. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی ضرب در سطح نگهداشت وجه نقد ضرب در شاخص کل بورس اوراق بهادر تهران (imp*Cash*Central)، بوده ۰/۰۰۳۳۶ به آماره t ضریب متغیر اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی بر ارزش نگهداشت وجه نقد می‌باشد که با توجه به آماره t ضریب متغیر اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی ضرب در سطح نگهداشت وجه نقد ضرب در شاخص کل بورس اوراق بهادر تهران معنی دار می‌باشد. بنابراین می‌توان فرضیه دوم پژوهش را تأیید شده تلقی نمود. یعنی با پیروی از ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی، ارزش نگهداشت وجه نقد شرکت‌های بورس اوراق بهادر افزایش می‌یابد.

نتیجه گیری و بحث

براساس مبانی نظری پژوهش انتظار می‌رود که بین اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی و میزان سرمایه گذاری ارتباط معنادار وجود داشته باشد. همچنین در صورت پیروی از اجرای ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی، ارزش نگهداشت وجه نقد شرکت‌های بورس اوراق بهادر افزایش یابد. در سطح اطمینان ۹۵٪، نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها مورد تحلیل قرار گرفت. یافته‌های بدست آمده نشان می‌دهد که اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی بر سرمایه گذاری بیش از حد و کمتر از حد تأثیر منفی و معناداری دارد. به عبارت دیگر، با اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی، سرمایه گذاری بیش از حد و کمتر از حد در شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادر تهران کاهش می‌یابد. یافته‌ها همچنین نشان می‌دهد که با پیروی از ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی، ارزش نگهداشت وجه نقد شرکت‌های بورس اوراق بهادر افزایش می‌یابد. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش چن و همکاران (۲۰۱۵)، النجار (۲۰۱۳)، عظیمی و صباغ (۱۳۹۳)، حساس یگانه و همکاران (۱۳۹۰) سازگار است.

نتایج تحلیل‌های انجام شده همچنین نشان می‌دهد که در حالت کلی، با پیروی از ارزیابی عملکرد ارزش افزوده اقتصادی، ارزش نگهداشت وجه نقد شرکت‌های بورس اوراق بهادر افزایش می‌یابد. در همین راستا، با توجه به یافته‌های این پژوهش به فعالان بازار سرمایه، تصمیم گیرندگان، تحلیلگران و سرمایه گذاران بالقوه و بالفعل بورس اوراق بهادر تهران پیشنهاد می‌شود هنگام تصمیم گیری در خصوص شرکت به نحوه اجرای سیاست ارزش افزوده اقتصادی توسط شرکت و رابطه آن با بهبود سطح نگهداشت وجه نقد و میزان سرمایه گذاری توجه کنند.

منابع

- حساس یگانه، یحیی؛ جعفری، علی و رساییان، امیر. (۱۳۹۰). "عوامل تعیین کننده سطح نگهداشت وجه نقد شرکت‌ها در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی*، دوره ۳، شماره ۹، صص ۶۹-۳۹.
- عظیمی، مجید و صباح، منیژه. (۱۳۹۳). "ارتباط ارزشی نگهداشت وجه نقد در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران،" - *فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی*، سال ششم، شماره ۲۱، صص ۱۲۹-۱۵۲.
- فتحی، سعید و رحیم پور، محبوبه. (۱۳۹۴). "بررسی تاثیر ساز و کارهای کنترلی حاکمیت شرکتی بر سطح نگهداشت وجه نقد در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، *فصلنامه راهبرد مدیریت مالی*، دانشگاه الزهرا، دوره سه، شماره دو (پیاپی ۹)، صص ۷۵-۵۷.
- فروغی، داریوش و فرزادی، سعید. (۱۳۹۳). "بررسی تاثیر تغییرات جریان‌های نقدی بر سطح نگهداشت وجه نقد با درنظر گرفتن محدودیت تامین مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران" *فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت دارایی و تامین مالی*، سال دوم، شماره ۴، صص ۳۶-۲۱.
- یزدانی، محبوبه. (۱۳۹۲). "بررسی رابطه بین ارزش افزوده اقتصادی و چرخه تبدیل وجه نقد در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران" پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد آمل.
- AL. Najjar, B. (2013). "The financial determinants of corporate cash holdings: Evidence from some emerging markets." *International Business Review*, Vol. 22, No. 1, pp. 77-88.
 - Akyildirim, E; and Guney, L.E. (2014). "Corporate Cash Holdings and Financial Crisis: Evidence from Developing and Developed Markets". Social Science Research Network.
 - Bao, D. Chan, K.C., and Zhang, W. (2012). "Asymmetric cash flow sensitivity of cash holdings". *Journal of Corporate Finance*, Vol. 18, No. 4, pp. 690-700
 - Faulkender, M., and Wang, R., (2006). "Corporate financial policy and the value of cash". *Journal of Finance*. Vol. 61, No. 4, pp.1957-1990.
 - Mun, S.G. & Jan, S. (2015). Working capital, cash holding, and profitability of restaurant firms. *International Journal of Hospitality Management*, Vol. 48, No.14, pp. 1-11.

- Opler, T., Pinkowitz, L., Stulz, R., and Williamson, R. (1999). "The determinates and implications of corporate cash holding ". *Journal of Finance Economic*, Vol. 52, No. 1, pp. 3-46.
- Pinkowitz, L. and Williamson, R. (2007). "What is the market value of a dollar of corporate cash?" *Journal of Applied Corporate Finance*, vol. 19, No. 3, pp. 74-81.
- Richardson, S., (2006). "Over-investment of free cash flow". *Review of Accounting studied*. Vol. 11, No. 2, pp. 159–189.
- Shen, Y.; Zou, L. and Chen, D. (2015). "Does EVA performance evaluation improve the value of cash holdings? Evidence from China ", *China Journal of Accounting Research*, Vol. 8, No. 3, pp. 213-241.
- Stern, J.M.; Stewart, B.G. and Chew, D. (1998). "The EVA Financial Management System ", *Journal of Applied Corporate Finance*, Vol. 8, No. 2, pp. 32-46
- Stewart, G.B., (1994). "EVA: fact or fantasy?" *Journal of Applied Corporate Finance*. 7 (2), pp. 71–84.
- Wang, Y.; Ji, Y.; Chen, X. and Song, Ch. (2014). "Inflation, operating cycle, and cash holdings." *China Journal of Accounting Research*. Vol. 7, No. 4, pp. 263-276.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی